

Boerhaave
school
openbare montessorischool

gedrag/pest protocol

INLEIDING

De Boerhaaveschool is een “thuis voor elk talent”. Kinderen, leerkrachten en ouders gaan op een prettige manier met elkaar om. Iedereen moet zich bij ons op school thuis kunnen voelen. Een veilig pedagogisch klimaat is een voorwaarde om je thuis te kunnen voelen. Dit leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier bij onze leerlingen en leerkrachten. Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden, is het belangrijk dat leraren, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben. We communiceren open en eerlijk met elkaar en hebben vertrouwen in elkaar. Wij gaan er van uit dat een ieder zich bewust is van zijn rol in en rond de school en daar naar handelt.

Daarom hebben wij ons beleid op het gebied van sociale veiligheid vastgelegd en werken wij continu aan de uitvoering en de verbetering daarvan. In dit document staat beschreven welke stappen de school neemt en wat er wordt verwacht van de leerlingen en ouders.

De omgangsregels en de schoolafspraken nemen we hierin mee. Daarnaast geven we aan wat wij als ongewenst gedrag zien.

Op de Boerhaaveschool willen we een klimaat en een cultuur scheppen, waarin prosociaal gedrag de norm is. Hieronder verstaan we gedrag dat niet alleen gericht is op het eigen welzijn, maar ook op dat van anderen. Om gewenst gedrag te stimuleren geven wij het goede voorbeeld aan onze leerlingen. We beseffen, ondanks dit alles, het niet te voorkomen is dat er soms ongewenste gebeurtenissen plaatsvinden.

In dit gedragsprotocol is omschreven wat wij verstaan onder gewenst en ongewenst gedrag (van leerlingen, maar ook van ouders en medewerkers) en op welke wijze wij als school daarmee omgaan. Daarbinnen is een bijzondere plaats voor pestgedrag. Pesten is een vorm van ongewenst gedrag, gericht op een medeleerling met een bedreigend en vooral systematisch karakter. Dit onderdeel van het protocol noemen wij het “pestprotocol”. Voor medewerkers is er een apart gedragsprotocol. Dit heet ‘Gedragscode voor medewerkers’.

Een onderliggend conflict tussen leerlingen kan de oorzaak zijn van bepaalde gedragsuitingen. Kinderen leren bij ons op school in eerste instantie conflicten zelf op te lossen middels de handvatten van de Vreedzame School. Indien leerlingen er samen niet uitkomen of een conflict dreigt te escaleren, dan roepen zij de hulp in van de zogenaamde mediators. Deze zijn hier speciaal voor opgeleid vanuit De Vreedzame School.

Leerkrachten leiden ieder jaar ook nieuwe leerlingen uit groep 6 op. Indien mediatie niet helpt zal er te allen tijde een volwassene ingeschakeld worden. De uitkomst van mediatie wordt ook altijd gedeeld met de groepsleerkracht.

Het is voor alle betrokkenen van belang dat er een volgbare rechtvaardigheid zit in ons handelen. Dat kan betekenen dat wij soms bewust afwijken van het gedragsprotocol, in gevallen waarbij de onderliggende intentie van het ongewenste gedrag daarom zou vragen. Te denken valt aan licht verstoring gedrag dat te maken heeft met een gedragsstoornis bij de leerling. Ons handelen zal dan gericht zijn op het verminderen en zo mogelijk voorkomen van dit gedrag, op basis van dan specifiek te bepalen maatregelen en hulpmiddelen voor de betreffende leerling. Op welke manier we afwijken van dit gedragsprotocol wordt besproken met de ouders van de betreffende leerling en de intern begeleider. We zullen andere ouders hoogstens op de hoogte stellen dát er afgeweken wordt, omdat de professional dit effectiever acht.

De werkwijze van de school in geval van een incident of een calamiteit, zoals ongevallen brand etc., anders dan een incident op het gebied van sociale veiligheid, is omschreven in het ontruimingsplan. Dit plan omvat onder andere de werkwijze van de bedrijfshulpverlening (BHV) van onze school.

Gewenst gedrag

De Vreedzame School als uitgangspunt

Op school werken we met de methode 'De Vreedzame School'.

'De Vreedzame School' is een compleet programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen'. (bron: www.vreedzaam.net)

Sociaal welbevinden

Iemand is sociaal competent als hij / zij zowel rekening houdt met zijn eigen belangen als met die van een ander. En dat hij / zij dit doet volgens de waarden en normen die in de samenleving gelden. Hiervoor zijn kennis, vaardigheden en een juiste houding nodig:

- Kennis heeft te maken met weten en kennen;
- Vaardigheden hebben te maken met doen en kunnen;
- Houding heeft te maken met willen en durven.

Er zijn natuurlijk ook andere aspecten van invloed op de houding van een kind. Bijvoorbeeld de gevoelens van een kind en het beeld dat hij of zij van zichzelf en de ander heeft.

- Op school gebruiken wij Leerling in Beeld (Sociale Competenties Observatie Lijst) als meetinstrument om het sociale klimaat in kaart te brengen. Vanaf groep 6 beoordelen de leerlingen zichzelf ook op deze competenties. Wanneer er opvallende uitkomsten zijn wordt dit met de leerlingen besproken. Tevens wordt er twee keer per jaar een sociogram ingevuld om de onderlinge relaties zichtbaar te maken binnen de groep, dit gebeurt vanaf groep 3.
- Naast de lessen die gegeven worden vanuit de methode, worden aan het begin van het schooljaar de omgangsregels van school door leerkrachten en leerlingen samen besproken en worden er aanvullende groepsregels vastgesteld.
- Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij wenselijk gedrag positieve aandacht krijgt.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis van de ouders) is van groot belang. Positief gedrag wordt gestimuleerd in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar conflicten uitgesproken worden. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders/verzorgers en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- We gebruiken verschillende samenwerkingsvormen: kringgesprekken, het voorlezen of vertellen van verhalen, rollenspelen en andere spelvormen om kinderen positief betrokken te maken bij elkaar.

Gouden regels

Wij hanteren op school de Gouden Regels. Deze vijf regels dekken voor ons de lading omtrent het gedrag van ons allemaal en hoe we in de school met elkaar omgaan.

De Gouden regels:

1. Wij respecteren dat iedereen anders is.
2. Wij zijn verantwoordelijk voor het effect van ons gedrag.
3. Wij helpen elkaar, zodat iedereen met rust en plezier kan werken.
4. Wij lossen problemen en conflicten samen op.
5. Wij gaan zorgzaam met elkaar en met de spullen om.

Ongewenst gedrag

Gedrag is overal. Zo ook het zoeken naar de grenzen waarbinnen wij zouden willen dat het gedrag van onze leerlingen zich begeeft. Uit praktijkervaring blijkt dat er veel grijze gebieden zijn: wanneer gaan spel en ontdekking over in verstoring of probleemgedrag? En wat doen wij dan als onderwijsprofessionals?

Onderstaande tabel geeft weer welke vormen van ongewenst gedrag wij herkennen, wat het handelen van de school is en op welke wijze wij hier ouders bij betrekken. In alle gevallen houden wij rekening met het effect van het gedrag op de groep.

Hoe handelt de school en wat is de communicatie naar ouders

Gedrag	Handelen school	Communicatie ouders
<i>Prosociaal</i> zoals: - meedoen - luisteren - opdrachten uitvoeren. - werken/spelen conform de afspraken	<ul style="list-style-type: none"> • Non-verbale communicatie met de leerling (knikje, oogcontact, duim, etc.) • Verbale communicatie (gericht benoemen van wenselijk gedrag en het maken van een compliment) • Beloon niet alles. 'Normaal' gedrag moet ook normaal zijn. • Geen registratie in Esis. 	Welzijn en gedrag is onderdeel van de oudergesprekken.
<i>Licht verstorend gedrag</i> zoals: - geintjes - lollig bedoelde opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Positieve bekrachtiging van wel gewenst gedrag. • Niet negeren maar op rustige toonaanspreken. • Waarschuwen door de leerkracht, bij voorkeur als een 'ik' boodschap. • Zo nodig (bij herhaling) voeren van preventiegesprek met leerling. • Eventuele registratie in Esis. 	Licht verstorend gedrag kan onderdeel van de oudergesprekken zijn.
<i>Verzet of herhaling van het licht verstorende gedrag</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bekrachtig gewenst gedrag. • Voer een preventiegesprek en leg dit met de leerling vast in Esis. 	De ouders worden op de hoogte gebracht van het preventiegesprek en de gemaakte afspraken. Naar

<p>zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>weigering van werk</i> - <i>uitdagen</i> - <i>brutale antwoorden</i> - <i>liegen</i> - <i>herhaaldelijk niet luisteren.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Op rustige toon aanspreken. • Eventueel kort verwijderen uit de klas (naar een andere groep). • Eventuele registratie in Esis. Afspraken met ouders worden vastgelegd in Esis. 	<p>inschatting vindt het preventiegesprek plaats met de ouders erbij.</p>
--	--	---

<p><i>Probleemgedrag</i></p> <p>zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>schelden</i> - <i>niet aan de regels houden</i> - <i>pesten</i> - <i>gezag ondermijnen</i> - <i>vernieling schooleigen-dommen en spullen van anderen</i> - <i>weglopen van school</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • Afhankelijk van de zwaarte van de overtreding wordt een time-out maatregel opgelegd; tijdelijke opvang op school, binnen of buiten de eigen klas. • De school besluit tot het al dan niet geven van een officiële waarschuwing. • Registratie in Esis door groepsleerkracht of vakleerkracht. 	<p>Ouders van de betrokken leerling(en) worden op de hoogte gebracht van het incident en de maatregel. Ouders kunnen worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek.</p>
--	---	--

<p><i>Ernstig probleem-gedag</i></p> <p>zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>verbale agressie (lichte)</i> - <i>vechtpartijen</i> - <i>stelen</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van de schoolregel. • De leerling blijft na ten behoeve van een direct preventie-/correctiegesprek met de leerkracht Intern Begeleide/directie. • Afhankelijk van de zwaarte of frequentie van de overtreding wordt een time-out maatregel opgelegd; tijdelijke opvang op school, buiten de eigen klas • De school besluit tot het al dan niet geven van een waarschuwing of bij herhaling of ernstige overtreding schorsing/verwijdering. • Registratie in Esis d.m.v. incidentenregistratie. 	<p>Ouders van de betrokken leerling(en) worden telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incidenten maatregel. Ouders kunnen worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek. Ook kan een schorsing of verwijdering volgen. Dit wordt gemeld aan de ouders conform de procedure. Deze staat in het protocol schorsen/verwijderen.</p>
--	--	---

<p><i>Zeer ernstig probleemgedrag</i></p> <p>zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vernieling - mishandeling - fysieke agressie - bedreiging - <p><i>jeugdcriminalitei t</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • De leerling wordt direct een time-out maatregel opgelegd (buiten school) en blijft na/komt terug ten behoeve van een preventie-/correctiegesprek samen met ouders en de leerkracht en desgewenst/Intern Begeleider /directie. • De school besluit tot een schriftelijke waarschuwing en verwijdering voor een nader te bepalen periode. Tevens volgt er een gesprek met de leerling, de ouders, leerkracht, IB en directie. Op basis van dit gesprek wordt besloten of de leerling weerwelkom is. Hier is altijd sprake van hoor en wederhoor. In het geval van een slachtoffer wordt ook deze meegenomen in het gesprek. • Incidentenregistratie in Esis. 	<p>Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag op de hoogte gebracht van het incident en de maatregel. Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek door de leerkracht en directie. De leerling is niet welkom op school totdat het gesprek plaats heeft gevonden. De directie besluit tot het geven van een schriftelijke waarschuwing, schorsing of verwijdering en meldt dit aan de ouders conform de procedure.</p>
---	---	---

Tot slot:

- Een schorsing moet een laatste middel zijn.
- Bedenk dat het een bijzonder grote impact heeft op ouders en alle andere betrokkenen.
- Een schorsing is doorgaans voor één tot twee dagen.
- Daarbij zijn scholen verplicht om schorsingen van langer dan een dag bij de inspectie te melden (directeur-bovenschoolse directeur).
- Leerlingen kunnen voor ten hoogstens één week geschorst worden.
- Een preventiegesprek is om ongewenst gedrag te voorkomen.
- Een correctiegesprek is om ongewenst gedrag te corrigeren.

Wat is ongewenst gedrag/pesten

Bij ongewenst gedrag met een bedreigend karakter spreken wij van pesten. Een vorm van mishandeling waarbij fysiek en/of mentaal leed wordt aangebracht. Dit kan zich voordoen op school of buiten school en online. De school heeft een belangrijke rol in het voorkomen, signaleren en verbeteren van de situaties waarin er gepest wordt.

Betrokken partijen

Wanneer pesten binnen de sociale context van de school plaatsvindt, worden betrokken:

- het gepeste kind;
- de pestende kind(eren);
- de meelopers;
- de ouders van alle betrokken kinderen;
- de leerkracht, Intern Begeleider;
- de directie.

Preventie

Pesten zien wij als een gedragsprobleem, waarbij het schoolteam actie onderneemt volgens de regels van de vreedzame school. Wij benaderen het probleem in eerste instantie preventief volgens de methode van de vreedzame school. Dit biedt ook een aantal lessen aan binnen het thema 'sociale media'. Daarnaast besteden wij aandacht aan de week van de mediawijsheid.

Aanpak van conflictsituaties en pestgedrag

- Onder pesten verstaan wij:
 - ongewenst gedrag dat een ander herhaaldelijk en over een langere periode treft;
 - als er sprake is van lichamelijke, geestelijke of materiële schade;
 - als er sprake is van machtsverschil: sterker, ouder, machtiger, met meer personen.

- Uitgangspunt hierbij:
 - als je een conflict hebt zeg je stop. Kom je er daarna zelf niet uit, vraag je hulp aan de mediator/leerkracht;
 - binnen de school is iedereen verantwoordelijk voor het schoolklimaat. Ook wanneer een ander gepest wordt, meld je dit bij de leerkracht.

- Bij problemen rondom ongewenst gedrag zullen de leerkrachten in overleg met Intern begeleider/directie eventueel contact opnemen met ouders;
- De Gouden regels gelden zowel binnen als buiten het schoolgebouw voor alle leerlingen;
- Ook ouders hebben de verantwoordelijkheid om een probleem bij de leerkracht aan te kaarten;
- Wanneer de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert wordt de schoolcontactpersoon ingeschakeld. Op onze school is dit de Intern Begeleider, Esther Wietzes.

Stappen bij ongewenst gedrag

We spreken de kinderen aan op hun gedrag, niet als persoon. De relatie blijft hierdoor in stand en je geeft de mogelijkheid aan de leerling om fouten te herstellen en gedrag te veranderen. Er kunnen conflicten zijn tijdens het (buiten) spelen en conflicten in de klassensituatie. Leerlingen proberen er eerst zelf (en samen) uit te komen.

1. Op het moment dat de leerlingen er samen niet uitkomen zoeken ze hulp bij een mediator/leerkracht.
2. De mediators gaan met de desbetreffende leerlingen in gesprek. De mediators gaan samen met de leerlingen op zoek naar een antwoord op het probleem.
3. Als het gesprek is afgerond met voor beide partijen een acceptabele oplossing dan kunnen elkaar de handschudden en is het probleem opgelost.
4. De groepsleerkracht kan alsnog zelf besluiten tot een gesprek met deze leerling.

Er kan ook sprake zijn van ongewenst gedrag in de klassensituatie. We hanteren de volgende maatregelen indien er sprake is van een conflict in de klassensituatie:

1. De Gouden Regels zijn bij alle leerlingen en medewerkers bekend. Ze worden ook ingeoefend tijdens de lessen van VZS.
2. De leerkracht zal altijd, vanuit zijn professionaliteit, proberen het probleem voor te zijn. Dit kan door: non-verbaal corrigeren, belonen, negeren, etc.
3. Indien een leerling ongewenst gedrag vertoont volgt er een correctie. Doel is om het gedrag zo snel en rustig mogelijk te corrigeren. Refereer indien mogelijk ook aan de bijbehorende Gouden Regel. Indien de leerling het begin van gewenst gedrag laat zien volgt een compliment.
4. Bij herhaling volgt een tweede waarschuwing. De leerling krijgt nu een keuze. Gewenst gedrag laten zien of even een ander plekje. De leerling verwoordt welke keuze hij maakt. Indien de leerling het begin van gewenst gedrag laat zien volgt een compliment.
5. In geval van grensoverschrijdend/agressief gedrag hanteren we de handelingen zoals hierboven beschreven op bladzijde 7.

Adviezen aan de ouders van betrokken partijen

Ouders van de benadeelde/gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als conflicten niet op school gebeuren, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de veroorzakers om het probleem bespreekbaar te maken.
- Conflictsituaties/pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, toneel, scouting o.i.d.
- Steun uw kind in het idee dat er gezamenlijk aan een oplossing wordt gewerkt.

Ouders van de pester(s):

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, toneel, scouting o.i.d.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat of in elk geval het pesten veroordeelt.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het benadeelde/gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Registratie

Incidentenregistratie

Het doel van incidentenregistratie is leren van incidenten en voortschrijdend veiligheidsbeleid op basis van de schoolpraktijk. Wij registreren incidenten in Esis en analyseren deze om zo een veilig schoolklimaat te stimuleren én behouden.